Zarządzenie nr 8/2020
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi

z dnia 17 lutego 2020r.

w sprawie wprowadzenia do użytku wewnętrznego Wykazu Prac Szczególnie Niebezpiecznych oraz Instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach wymagających użytkowania drabin

Na podstawie: art. 207 §1 i § 2 oraz art. 207¹ §1 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t. j. Dz. U. z 2019 r. Poz. 1040 z późn. zm.), § 105 i następne Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t. j. Dz. U. z 2003r. nr 169, poz. 1650 z późn. zm.).

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi
zarządza, co następuje:

§ 1. Wprowadza się do stosowania Wykaz Prac Szczególnie Niebezpiecznych oraz Instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach wymagających użytkowania drabin stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się Kierowników Działów, do zapoznania podległych im pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi, z treścią Wykazu Prac Szczególnie Niebezpiecznych i instrukcją BHP prac wymagających użytkowania oraz pisemnego potwierdzenia tego faktu w Oświadczeniu stanowiącym Załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.
Oświadczenia z podpisami pracowników należy przekazać Inspektorowi ds. BHP.

§ 3. Zobowiązuje się pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi wykonujących prace na wysokości do pisemnego potwierdzenia faktu zapoznania się z treścią Wykazu i Instrukcji o których mowa w §1 i stosowania się do zawartych w nich wytycznych.

§4. Nadzór nad realizacją Zarządzenia, powierzam:

1. Kierownikowi Działu Metodyczno–Administracyjnego
oraz
2. Specjaliście ds. Bezpieczeństwa i Higieny

każdemu w swoim zakresie.

§ 5. Traci moc Zarządzenie nr 12/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi z dnia 19 lutego 2018r.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czeladzi
mgr Aneta Jóźwin - Rybska

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 8/2020
Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czeladzi
z dnia 17 lutego 2020r.

WYKAZ PRAC SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA STANOWISKACH PRACY

I. Wytyczne ogólne:

1. Przez prace szczególnie niebezpieczne rozumie się prace wymienione w rozdziale 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U z 2003 r.Nr 169,poz.1650 ze zm.) oraz prace określone jako szczególnie niebezpieczne w innych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy lub w instrukcjach eksploatacji urządzeń i instalacji, a także inne prace o zwiększonym zagrożeniu lub wykonywane w utrudnionych warunkach.

2. **Do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych zezwalam kierować tylko pracowników spełniających następujące wymagania:**

- bez przeciwwskazań lekarskich do zatrudnienia przy tych pracach,
- pełnoletnich,
- dodatkowo przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa przy tych pracach,
- posiadających dodatkowe uprawnienia wymagane przy niektórych rodzajach prac szczególnie niebezpiecznych(montaż i demontaż rusztowań, obsługa urządzeń elektrycznych i energetycznych, prace spawalnicze, obsługa środków transportu mechanicznego itd.)

3. **Polecam zapewnić:**
   a. bezpośredni nadzór nad tymi pracami przez wyznaczone w tym celu osoby,
   b. odpowiednie środki zabezpieczające,
   c. instruktaż pracowników obejmujący w szczególności:
      - imienny podział pracy
      - kolejność wykonywania zadań
      - wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach
   d. ograniczenie dostępu do miejsc wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych wyłącznie do osób upoważnionych i odpowiednio poinstruowanym

II. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych

Prace na wysokości

1. Pracą na wysokości w rozumieniu rozporządzenia jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.

2. Do pracy na wysokości nie zalicza się pracy na powierzchni, niezależnie od wysokości, na jakiej się znajduje, jeżeli powierzchnia ta:

a. osłonięta jest ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oknami oszklonymi;

b. wyposażona jest w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.

3. Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy, lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą i krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób.

4. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad, o których mowa w ust.2 jest niemożliwe, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości, odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywania pracy.

5. Prace na wysokości powinny być organizowane i wykonywane w sposób niezmuszający pracownika do wychylania się poza poręcz balustrady lub obrys urządzenia, na którym stoi.

6. Przy pracach na: drabinach, klamrach, rusztowaniach i innych podwyższeniach nieprzeznaczonych na pobyt ludzi, na wysokości do 2 m nad poziomem podłogi lub ziemi niewymagających od pracownika wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości, należy zapewnić, aby:

a. drabiny, klamry, rusztowania, pomosty i inne urządzenia były stabilne i zabezpieczone przed nieprzewidywaną zmianą położenia oraz posiadały odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenie;

b. pomost roboczy spełniał następujące wymagania:
- powierzchnia pomostu powinna być wystarczająca dla pracowników, narzędzi i niezbędnych materiałów,
- podłoga powinna być pozioma i równa, trwale umocowana do elementów konstrukcyjnych pomostu,
- w widocznym miejscu pomostu powinny być umieszczone czytelne informacje o wielkości dopuszczalnego obciążenia.

7. Drabiny przestawne, rusztowania i ruchome podesty robocze nie podlegające pod UDT muszą:

a. Posiadać deklarację zgodności z wymaganiami określonymi w normach: PN-EN 131-1+AC – Drabiny - Rodzaje i wymiary funkcyjne oraz PN-EN 131-2+AC – Drabiny – Wymagania i badania oraz oznakowanie

b. Być oznaczone w sposób czytelny i trwały, przy czym oznaczenie powinno zawierać co najmniej:
- oznakowanie CE,
- nazwę producenta i/lub dostawcy,
- oznaczenie serii lub typu,
- rok i miesiąc wykonania i/lub numer serii,
- oznaczenie nachylenia drabin, jeżeli to nie wynika z rodzaju budowy,
- numer identyfikacyjny urządzenia.

8. Stan techniczny drabin przenośnych, rusztowań i ruchomych podestów musi być sprawdzany:

a. Każdorazowo przed rozpoczęciem użytkowania / montażu

b. Minimum 1 x na rok w sposób udokumentowany w przeglądach stanu technicznego drabin przenośnych, rusztowań, ruchomych podestów.

I N S T R U K C J A

bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach wymagających użytkowania drabin

1. Cel instrukcji.

Celem instrukcji jest zapoznanie pracowników wykonujących prace wymagające użytkowania drabin z wymogami bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującymi podczas pracy na drabinie i występującymi w czasie wykonywania czynności roboczych zagrożeniami.

2. Przedmiot instrukcji.

Przedmiotem instrukcji są zasady użytkowania i wykonywania prac na drabinach jedno lub wieloelementowych.

3. Zakres instrukcji.

Powyższa instrukcja obejmuje swoim zakresem pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi wykonujących prace wymagające użycia drabiny.

4. Postanowienia ogólne

Drabina jest sprzętem przenośnym stosowanym przede wszystkim do przemieszczania się (wchodzenia, schodzenia) pomiędzy różnymi poziomami, wynoszącymi zwykle do kilku metrów. Cechą charakterystyczną drabin jest ich mała stateczność. Konstrukcję drabiny, bez względu na to, czy jest to drabina jednoelementowa

czy składana – wieloelementowa, stanowią wykonane z drewna, metalu lub tworzywa sztucznego podłużnice połączone poziomymi szczeblami lub stopniami przystosowanymi (w położeniu użytkowym) do statycznego, pionowego obciążenia ciężarem nie większym niż 150kg.
Konstrukcja drabiny powinna być bezpieczna, w szczególności podłużnice i szczeble powinny być wykonane z materiałów o odpowiedniej wytrzymałości i solidnie ze sobą zespolone. Podłużnice i szczeble drabiny nie mogą być wykonane z drewna mającego skośny bieg słojów oraz mającego wady, w szczególności w postaci sęków, pęknięć, uszkodzeń przez korniki itp. Bez względu na materiał, z którego drabina jest wykonana może ona być użytkowana tylko wtedy, gdy nie wykazuje jakichkolwiek uszkodzeń.
Drabina może być użytkowana zarówno w pozycji pochylonej, gdy jest oparta np. o ścianę, mur lub konar drzewa, jak i w pozycji pionowej, pod warunkiem że została ona przymocowana (najczęściej do ściany). Drabina w pozycji pionowej powinna być zamontowana trwale w odległości nie mniejszej niż 0,15m od płaszczyzny montażu, np. ściany, aby możliwe było swobodne i pewne stawianie stopy na szczeblach drabiny. W pobliżu wejścia i zejścia z drabin nie należy trzymać w ręce (rękach) jakichkolwiek przedmiotów. Kąt nachylenia podłużnic drabiny używanej w pozycji pochylonej (zarówno drabiny przystawnej, jak i rozstawnej) powinien wynosić nie mniej niż 65º lecz nie więcej niż 75 º (odchylenie x wysokość = 1x4). Zmniejszenie kąta nachylenia ustawienie drabiny może grozić nagłym załamaniem się jej pod unoszonym ciężarem. Drabina rozstawna powinna być wyposażona w zabezpieczenie rozstawu uniemożliwiające jej niekontrolowane rozsunięcie się. W żadnych okolicznościach drabina rozstawna nie może być użytkowana jako drabina przystawna.
Wykonywanie prac w pobliżu przewodów napowietrznej linii energetycznej wymaga zastosowania drabin specjalnego przeznaczenia (dielektrycznych), ponadto uprzedniego określenia szczegółowych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu tego rodzaju prac.

Uwaga: Prace wykonywane na poziomie wyższym niż 1m nad poziomem podłogi (ziemi), przy pomocy drabin zalicza się do prac wykonywanych na wysokości i są one pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Dlatego też pracownik wykonujący pracę na drabinie powinien posiadać:

► Wymagane kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku,

► Odpowiedni stan zdrowia do wykonywanej pracy potwierdzony świadectwem wydanym przez uprawnionego lekarza, zawierającym – niezależnie od stwierdzenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku pracy – także wyraźne stwierdzenie o braku przeciwwskazań do prac na wysokości.

► Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ogólne i stanowiskowe.

5. Przed użyciem drabiny należy:

► Dobrać drabinę o odpowiedniej długości i typie, dostosowaną do rodzaju zaplanowanego zadania,

► Upewnić się, czy drabina jest w należytym stanie ogólnym, posiada czyste, suche szczeble, a jej elementy konstrukcyjne są nienaruszone. W przypadku zabrudzenia należy drabinę oczyścić, usuwając z niej wszystkie zanieczyszczenia takie jak błoto, mokra farba, śnieg itp.

► Upewnić się, czy jest się zdolnym do użycia drabiny biorąc pod uwagę stan zdrowia, spożycie alkoholu, działanie leków, ogólne samopoczucie.

► Należy wygrodzić strefę niebezpieczną i ograniczyć dostęp do niej wyłącznie dla osób upoważnionych i przeszkolonych.

Nie wolno używać drabin uszkodzonych lub nie posiadających wymaganych zabezpieczeń!

6. Ustawienie drabiny.

► Drabiny przenośne powinny opierać się na stabilnym, posiadającym odpowiednie wymiary podłożu w taki sposób, aby ich szczeble pozostawały w pozycji poziomej i były zabezpieczone przed przemieszczaniem się podczas ich użytkowania. Powinny być wyposażone w odpowiednią stopkę antypoślizgową:
- Stalową lub plastikową – przy ustawieniu na ziemi,
- Gumową – przy ustawieniu na twardym podłożu.

► Drabiny z zaczepem muszą być zaczepione tak, aby zapobiec (z wyjątkiem drabin linowych) ich przemieszczaniu lub bujaniu.

► Drabiny wieloczynnościowe, łączone lub wysuwane, muszą posiadać zabezpieczenia zapobiegające możliwości przemieszczania się różnych części względem siebie w trakcie użytkowania np. urządzenia przeciwpoślizgowe przy górnych lub dolnych końcach podłużnic, inne rozwiązania o równoważnej skuteczności.

► Ustawiając drabinę na podłożu należy wybrać płaską, twardą i stabilną powierzchnię, bez zabrudzeń mogących spowodować poślizg drabiny.

► W przypadku drabin wolnostojących, przejezdnych mechanizm blokujący (jeżeli drabina jest w niego wyposażona) powinien być całkowicie zablokowany, zanim zostanie ona obciążona.

► Drabina przystawna powinna wystawać co najmniej 1m ponad powierzchnię na którą prowadzi, chyba że zostały zastosowane inne środki dające możliwość stabilnego uchwycenia podłużnicy.

► Każda ustawiona do użycia drabina, powinna być stabilna i zabezpieczona przed rozsunięciem się lub poślizgiem.

► Stojąc na drabinie, nie należy sięgać za daleko (wychylać się). Należy pilnować aby ciężar osoby znajdującej się na drabinie był zawsze równomiernie rozłożony (pracujący na drabinie, asekurujący, nadzorujący)

► Wykonując czynności robocze na drabinie należy zidentyfikować zagrożenia elektryczne występujące w zasięgu wykonywania prac.

► W czasie wykonywania czynności roboczych na drabinie może przebywać tylko jedna osoba,

► Niezależnie od zastosowanych zabezpieczeń, gdy sytuacja tego wymaga przy wchodzeniu i schodzeniu, drabinę powinna podtrzymywać osoba ubezpieczająca.

7. Zagrożenia występujące podczas pracy przy użyciu drabiny:

► Upadek z wysokości spowodowany:
- ujechaniem drabiny na śliskim, niestabilnym podłożu,
- osunięciem się drabiny na bok wskutek nierównomiernego rozłożenia na niej ciężaru,
- niekontrolowanym złożeniem się nieodpowiednio zabezpieczonej drabiny segmentowej,
- załamaniem się szczebli drabiny spowodowanych ich uszkodzeniem lub nadmiernym ciężarem,
- ujechaniem nogi na śliskim zabrudzonym szczeblu i utratą stabilności,
- odpadnięciem od drabiny z tytułu niewłaściwego jej uchwycenia,
- odpadnięciem drabiny od płaszczyzny do której została dostawiona,

► Uderzenie upadająca drabiną.

► Urazy głowy w trakcie zdejmowania towaru, środków pracy itp. z półek umiejscowionych powyżej głowy.

► Skaleczenia, przycięcia palców podczas rozkładania lub składania drabiny,

► Porażenia prądem elektrycznym w przypadku nadmiernego zbliżenia się do lamp świetlnych lub instalacji elektrycznej.

► Dolegliwości bólowe wynikające z przeciążenia układu mięśniowo – szkieletowego. Wykonywanie czynności powtarzalnych (wchodzenie, schodzenie) możliwość wystąpienia dolegliwości okolicy lędźwiowo - krzyżowej kręgosłupa spowodowanych nieprawidłową pozycją ciała w czasie pracy.

► Urazy głowy osoby asekurującej, nadzorującej lub osoby trzeciej w efekcie spadającego przedmiotu np. narzędzia.

► Możliwość urazu spowodowanego narzędziem, maszyną użytkowaną podczas przebywania na drabinie (piłą, szlifierką itp.)

8. Celem uniknięcia zagrożeń należy:

► Stosować wyłącznie drabiny w dobrym stanie technicznym, odpowiednio dobrane do rodzaju wykonywanych prac.

► Sprawdzać przed pracą stan techniczny użytkowanych drabin, eliminując z użycia drabiny uszkodzone lub nie posiadające wymaganych zabezpieczeń.

► Użytkować drabiny z dbałością i poszanowaniem nie dopuszczając do ich uszkodzeń czy dewastacji.

► Stosować drabiny zgodnie z ich przeznaczeniem. Nie wolno np. używać drabiny rozstawnej jako drabiny przystawnej lub pomostu.

► Opierać drabiny o pewne i stabilne konstrukcje oraz stawiać je na równym i stabilnym podłożu.

► Ustawiać drabiny z dala od zamkniętych drzwi, jeżeli nie są one zamknięte na klucz od strony ustawienia drabiny,

► Ustawiać drabiny w bezpiecznej odległości od maszyn i urządzeń tak aby nie stwarzały one zagrożenia dla użytkownika tych maszyn.

► Wchodzić i schodzić z drabiny tylko i wyłącznie przodem do niej.

► Przez cały czas musi być zachowana zasada 3 punktów kontaktu z drabiną: 2 ręce + i stopa, 2 stopy + 1 ręka

► Jeżeli obie ręce są potrzebne do pracy – należy zastosować szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym do pracy w podparciu przymocowane do stałych elementów konstrukcji

► Materiały i narzędzia transportować w odpowiedniej torbie lub przypięte do pasa

► Stać na drabinie pewnie dwoma nogami.

► Dozwolone jest na drabinie używanie elektronarzędzi o mocy nie większej niż 1200W

Zasady wykonywania pracy z przenośnej drabiny na wysokości powyżej 2m:

►Musi być polecenie pisemne,
►Zainstalować prowadnicę pionową z urządzeniem samozaciskowym przy pomocy drążka teleskopowego lub w inny bezpieczny sposób,
►Podpiąć szelki do urządzenia samozaciskowego za pomocą zatrzaśnika, mikroamortyzatora lub linki o dł. Max. 0,5m,
►Po wejściu na drabinę zabezpieczyć ją przed zmianą położenia – przymocować,
►Jeżeli obydwie ręce są potrzebne do pracy – należy zastosować szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym w podparciu przymocowane do stałych elementów konstrukcji

9. Czynności zabronione

► Przenoszenie drabiny o długości większej niż 4m, przez jedną osobę,

► Stosowanie drabin drewnianych, z wyjątkiem prac przy urządzeniach elektroenergetycznych

► Stosowanie drabin uszkodzonych,

► Stosowanie drabin jako rusztowań

► Łączenie drabin ze sobą, aby zwiększyć zasięg

► Używanie drabiny rozstawnej jako przystawnej,

► Ustawianie drabin na niestabilnym podłożu,

► Opieranie drabiny przystawnej o śliskie płaszczyzny, o obiekty lekkie lub wywrotne albo o stosy materiałów niezapewniające stabilności drabiny,

► Wchodzenie i schodzenie z drabiny plecami do niej,

► Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich z drabin przystawnych

► Stawianie drabiny przed zamkniętymi drzwiami, jeżeli nie są one zamknięte na klucz od strony ustawianej drabiny,

► Ustawiania drabin w bezpośrednim sąsiedztwie maszyn i innych urządzeń – w sposób stwarzający zagrożenia dla pracowników używających drabiny,

► Przekraczać dopuszczalnego obciążenia dla danego typu drabiny oraz używać drabin do przenoszenia ciężaru o wadze powyżej 10 kg.

► Praca na drabinie w obuwiu nie posiadającym opięcia całej stopy (np. klapki) lub z wysokimi obcasami, zaleca się używać obuwie anty poślizgowe.

► Stanie (opieranie się) jedną nogą na drabinie, a drugą ona innym przedmiocie

► Przesuwać drabiny stojąc na niej,

► używania podczas przebywania na drabinie pił łańcuchowych

10. Postępowanie w sytuacjach awaryjnych.

W przypadku uszkodzenia drabiny lub jakichkolwiek wątpliwości co do bezpiecznego jej użycia, należy natychmiast przerwać pracę i powiadomić tym o fakcie swojego przełożonego.

11. Uwagi końcowe.

Ze względu na znaczne zagrożenie wypadkowe występujące przy użytkowaniu drabin, należy dążyć do tego aby zarówno same drabiny jak i pracownicy wykonujący na nich pracę spełniali obowiązujące przy tego typu pracach wymogi bezpieczeństwa i higieny pracy. Używane drabiny powinny być w dobrym stanie technicznym jak również posiadać deklarację zgodności producenta, w której producent stwierdza że wyrób wykonany został zgodnie z obowiązującymi normami a jego użytkowanie daje możliwość bezpiecznej na nim pracy.

.....	.....
Opracował	Z a t w i e r d z i ł

Załącznik nr 2
do Zarządzenia nr 8/2020
Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czeladzi
z dnia 17 lutego 2020r.

.....
Pieczęć zakładu pracy

O Ś W I A D C Z E N I E

Niżej wymienione osoby oświadczają że zostały zapoznane z:

WYKAZEM PRAC SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH ORAZ INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

PRZY PRACACH WYMAGAJĄCYCH UŻYTKOWANIA DRABIN

i zobowiązują się do przestrzegania zawartych w niej postanowień.

Lp	***Nazwisko i imię***	***Stanowisko***	***Data zapoznania***	***Podpis pracownika***	***Uwagi***
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					